ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ФІНАНСІВ МІСТА ВАРШАВА, РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА
ВИЩА ШКОЛА ОПОДАТКУВАННЯ АКАДЕМІЇ STING, М.БРНО, ЧЕХІЯ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАРТНЕР
МІЖНАРОДНИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ»
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТИЖНЕВИК «УКРАЇНА БІЗНЕС РЕВЮ»

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РЕСПУБЛІЦІ ПОЛЬЩА

ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

III Міжнародна науково-практична конференція проводиться у рамках реалізації Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2008-2011 роки, затвердженої постановою КМ України від 02.07.2008 р. № 594

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

17–21 лютого 2010 року

Частина 1

Київ – Ірпінь – Львів – Ритро – Суха Струга – Краків – Львів – Київ – 2010

УДК 336(063)
ББК 65.26я431
О-75

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету ДПС України
(Протокол № 4 від 28 січня 2010 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Модератори конференції

Мельник П., д.е.н., професор, ректор Національного університету ДПС України

Геєць В., д.е.н., професор, академік НАН України, директор Інституту економіки та прогнозування НАН України

Здановський М., професор, ректор Академії фінансів міста Варшава, Республіка Польща

Унинець-Ходаківська В., к.е.н., доцент, декан факультету фінансів та банківської справи НУДПСУ

Члени оргкомітету

Тарангул Л., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи, завідувач кафедри фінансів Національного університету ДПС України

Дорошенко М., к.п.н, проректор з міжнародних зв'язків Національного університету ДПС України

Бурмака М., к.е.н., член Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Внукова Н., д.е.н., професор, завідувач кафедри управління фінансовими послугами Харківського національного економічного університету

Дрокіна М., к.е.н. доцент Вищої школи оподаткування Академії STING, м. Брно, Чехія

Корнєв В., д.е.н., професор, заступник завідувача відділу дослідження розвитку та регулювання фінансових ринків Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України

Костіна Н., д.е.н., професор, завідувач кафедри банківської справи та фінансового моніторингу Національного університету ДПС України

Левченко В., к.т.н., доцент, заступник Голови Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України

Онишко С., д.е.н., професор кафедри фінансових ринків та фінансових послуг Національного університету ДПС України

Опарін В., д.е.н., професор, декан Центру магістерської підготовки Українського інституту розвитку фондового ринку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Подгорний А., к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів підприємств Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Савіна Н., директор Центру культури та інформації Посольства України в Республіці Польща

Сисоєва Т., к.е.н., директор Департаменту контролю за фінансовими установами та операціями у сфері зовнішньоекономічної діяльності Державної податкової адміністрації України

Соляк Я., д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Академії фінансів м. Варшава, Республіка Польща

Федосов В., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

Редакція не несе відповідальності за зміст тез

ISBN 978-966-337-193-1

О-75 Особливості функціонування національних фінансових систем в умовах поглиблення глобалізаційних процесів: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції: в 2 ч. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – 488 с. – Ч. 1.

УДК 336(063)
ББК 65.26я431

ISBN 978-966-337-193-1

© Національний університет ДПС України, 2010

ЗМІСТ

Вступне слово 15

Абакуменко О.В.,
Мех Л.М.,
Лук'яшко П.О.
Вплив глобалізаційних процесів
на міжнародний рух капіталів 18

Адамик Б.П.
Вплив фінансової глобалізації
на формування можливостей ефективного
розвитку банківської системи України 22

Афанасьєва О.Б.
Світова фінансова криза як стимул до впровадження
антикризового управління в банках 27

Акуленко В.Л.,
Мамчук І.В.
Еколого-інноваційна реструктуризація
в інноваційно-інвестиційній моделі забезпечення
сталого розвитку національної економіки 30

Андрієнко О.М.,
Неліпа А.В.
Проблеми формування місцевих бюджетів
на фінансування закладів охорони здоров'я 35

Антоненко І.Я.,
Охріменко А.Г.
Перспективи залучення інвестицій в туристичну
сферу в рамках європейської інтеграції України 40

Артеменко Н.Г.
Напрями удосконалення механізму фінансування
соціального захисту населення України 44

Аванесова І.А.
Формулювання базового принципу потреби
у фінансових послугах 48

Лола Н.В.
Вітчизняний та міжнародний досвід здійснення програмно-цільового регулювання інноваційного розвитку національного господарства 452

Луніна І.О.
Передумови довгострокової стійкості державних фінансів України 455

Литвиненко О.Г.
Інформація, як фактор конкурентоспроможності складної економічної системи (підприємства) 459

Магомедов Р.С.
Современные биржевые технологии как инструмент развития украинского фондового рынка 462

Малець А.В.
Глобальні чинники модернізації муніципальних запозичень 465

Maliszewska M.
Rozstrzyganie sporów na rynku ubezpieczeń przez sąd polubowny przy rzeczniku ubezpieczonych 469

Маначинська Ю.А.
Стратегічний аналіз прибутковості готельного комплексу 472

Манжалій С.М.
Недержавні пенсійні фонди в Україні: фінансові переваги 476

Маршицька В.В.
Комунікативність як складова культури управлінського спілкування 480

Мартиненко В.В.
Економічна безпека України в умовах глобалізації 484

УДК: 35.078.3:336.1

В.В. Мартиненко
(Національний університет ДПС України)

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ключові слова: глобалізація, безпека, національна безпека, економічна безпека, макроекономічна безпека, індикатори

Глобалізація, як індикатор взаємозалежності країн світу, впливає на економічну безпеку окремої країни. Глобалізація економічних відносин, з одного боку, сприяє розширенню можливостей країн у досягненні прогресивної мети, із іншого, в умовах нестабільного розвитку економіки провокує небезпеку, в тому числі і економічну. Обидві тенденції можуть мати місце, але обумовлені невизначеністю виявлення наслідків глобалізації в окремо взятій країні.

Протягом десятиріччя Україна все більше і більше занурюється в процеси глобалізації світової економіки, а це означає, що вона стає більш відкритою, як для використання позитивних так і для впливу негативних тенденцій на розвиток економіки. У 2007 році наказом Міністерства економіки України була затверджена Методика розрахунку рівня економічної безпеки України [1], в якій зазначається, що «економічна безпека - це такий стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз і здатний задовольняти потреби особи, сім'ї, суспільства та держави».

На сьогодні серед вітчизняних і зарубіжних науковців існує багато підходів щодо визначення поняття «економічна безпека» та її основних складових, але різноманітність цих підходів не дає чіткого наукового визначення цього поняття. Цілком закономірним є і те, що на сучасному етапі розвитку України важливого значення набуває дослідження і практичне вирішення проблем,

пов'язаних з забезпеченням економічної безпеки держави в умовах глобалізації.

Вагомий внесок у дослідженні проблеми економічної безпеки зробили вітчизняні науковці: О.І. Банрановський, В.Т. Білоус, І.Ф. Бінько, З.С. Варналій, В.М. Геєць, С.Г. Гордієнко, М.М. Єрмошенко, Я.А. Жалоіло, В.І. Мунтіян, Г.А. Пастернак-Таранущенко, В. Т. Шлемко та інші.

Серед російських вчених відомі праці Л.І. Абалкіна, О.А. Бельков, С. В. Блохін, О. А. Кукліна, В. К. Сєнчагова та інших.

На сучасному етапі формується низка поглядів на поняття «економічна безпека». Наприклад, правознавці В.Т. Білоус та С.Г. Гордієнко під економічною безпекою розуміють «надійну захищеність національних інтересів у сфері економіки від реальних та потенційних внутрішніх загроз, і в першу чергу – від прямих та опосередкованих економічних збитків». [2] Згідно з Г. Пастернак-Таранущенко [3] «економічна безпека – це стан держави, за яким вона забезпечена можливістю створення і розвитку умов для плідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки в майбутньому та в зростанні добробуту її мешканців». На нашу думку, під поняттям економічна безпека слід розуміти стан економічної системи країни, при якому забезпечується підтримка економічного розвитку держави та захист національних інтересів.

Економічній безпеці, по праву, відводиться центральне місце в системі національної безпеки та є основою для належного функціонування всіх її елементів та ефективного функціонування країни, є гарантом її незалежності в умовах світової глобалізації та захисту вітчизняної економіки від негативного впливу зовнішніх та внутрішніх загроз.

При розгляді впливу глобалізаційних процесів на стан економічної безпеки держави слід пам'ятати, що економічна безпека реалізується в системі конкретних критеріїв та показників. Критерії економічної безпеки – це оцінка стану економіки з точки зору найважливіших процесів, які відображають сутність економічної безпеки. До них належать: ресурсний потенціал, рівень

ефективності його використання, можливість розвитку та відповідність рівню використання в найбільш розвинутих країнах; конкурентоспроможність економіки;цілісність територіального та економічного простору;суверенітет, незалежність та можливість протидії зовнішнім загрозам;соціальна стабільність та умови попередження та рішення соціальних конфліктів. Рівень показників забезпечення економічної безпеки визначається межами порогових значень індикаторів,вихід за межі яких веде, як правило, до руйнівних тенденцій у сфері економіки.

Якщо показник відповідає пороговому значенню він належить до безпечної зони, якщо ні – до небезпечної. Найвищий рівень безпеки досягається при умові, що весь комплекс показників знаходиться в допустимих межах своїх граничних значень, а граничні значення одного показника досягаються не шкодячи іншим.

Дослідження основних індикаторів макроекономічної безпеки [4] дають можливість стверджувати, що в Україні за 2008 рік до безпечної зони потрапили наступні показники: валове нагромадження основного капіталу (25,7), зміна запасів матеріальних оборотних коштів (1,08), відношення обсягу ВВП до середнього значення у країнах ЄС (78,65), рівень тінізації економіки (28), відношення загального обсягу державного боргу до ВВП (8,6), частка населення із середніми сукупними витратами на одну особу на місяць, які нижче прожиткового мінімуму (29,3), відношення сукупних витрат 10 % найбільш забезпеченого населення до 10 % найменш забезпеченого (2,4) та рівень безробіття (6,2). До небезпечної зони за цей період потрапили такі показники: частка наявних доходів нефінансових корпорацій у валових наявних доходах (9,68), частка сектору загальнодержавного управління в наявних доходах (20,5), відношення обсягу ВВП на одну особу до середнього значення у країнах ЄС (25,49), відношення обсягу ВВП на одну особу до середньосвітового значення (70,59), відношення сальдо поточного рахунку платіжного балансу України до ВВП (7,9), відношення темпу росту продуктивності

праці до темпу росту заробітної плати (0,96), частка машинобудування у промисловому виробництві (13,8), відношення обсягів інвестицій в основний капітал до ВВП (19) та рівень інфляції (115,5).

Загальний інтегральний індикатор рівня економічної безпеки у 2008 рік становить 71,1 %, що вказує на погіршення стану економічної безпеки та є першим наслідком негативного впливу на економіку України розгортання глобальної фінансової кризи.

Оцінка стану економічної безпеки ускладнюється тим, що в Україні ще не встановлено межу економічного виживання, яка б стала головним критерієм у виявленні можливих загроз економіці країни, в тому числі і глобалізаційних.

Отже, економічна безпека є основною складовою національної безпеки та її забезпечення, гарантом незалежності країни, стабільності та ефективності соціального розвитку. Оптимальний стан економічної безпеки характеризується інтегральним індикатором рівня економічної безпеки, який не враховує наслідків глобалізаційного впливу. Аналіз основних складових економічної безпеки у 2008 році показав, що її умовно допустимі значення в багатьох випадках перевищують мінімально допустимі норми, що негативно впливає на стан економіки в цілому.

Для забезпечення суверенітету України та покращення стану економічної безпеки необхідно: запровадити постійний моніторинг основних внутрішніх і зовнішніх факторів; посилити регулюючу роль держави на фінансовому ринку для покращення інвестиційного клімату; .стимулювання економічного росту; покращення ефективності обслуговування грошових потоків в глобальній економіці та в подальшому досліджувати суперечності процесу глобалізації, проявом яких є внутрішні за зовнішні загрози.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження методики розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 № 60 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua

2. Гордієнко С.Г. Забезпечення економічної безпеки України Службою безпеки / С.Г. Гордієнко // Економічні злочини: попередження і боротьба з ними. – К., 2001. – С. 121

3. Пастернак-Таранущенко Г. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення: підручник [для державних службовців, науковців, студентів і аспірантів вищих навчальних закладів економічного профілю] / Г. Пастернак-Таранущенко. – К.: «Кондор», 2002. – 302 с.

4. http://me.kmu.gov.ua/control/uk/index

МАТЕРІАЛИ
III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ»

17–21 лютого 2010 року

Частина 1

Матеріали друкуються в авторській редакції

Здано до друку 04.02.2010 р. Формат 60×84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура «Times New Roman».
Друк офсетний. Ум.-друк. арк. 25.62. Друк. арк. 23.25.
Наклад 300 прим. Замовлення 115.

Підготовлено до друку Видавничо-інформаційним центром
Національного університету ДПС України,
вул. К. Маркса, 31, м. Ірпінь, Київська область, Україна, 08201
Віддруковано у друкарні Національного університету ДПС України

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 1858 від 30.06.2004 р.